

pomladanski čas to sploh mogoče. K temu pomisleku sem se vrnil čez dobro uro, ko me je v mreži čakalo presenečenje. Že od daleč sem ugotovil, da ptica ni ne črnoglavka ne vrbja listnica, ampak po barvi in velikosti "nekaj vmes". Seveda ptice v roki ni bilo težko identificirati. Bila je samica žametne penice, saj sem to vrsto že več let obročkal v Istri. V beležnico sem zapisal naslednje podatke: zgoraj enakomerno temno rjavkasta razen kape, ki je bolj siva, spodaj precej rumene barve, nekako oranžno siva, le pod grlom bela. V oči je seveda bodel značilni rožnato rdeči očesni kolobar, noge pa so bile svetle. Dolžina peruti je bila 60 mm, drugo letalno pero pa je segalo med šesto in sedmo pero. Teža ptice je bila 11,8 grama. Problematičen bi lahko bil le rep, kjer je bila belina komaj zaznavna, bil pa je zelo obrabljen oziroma scefiran.

Ta nekoliko daljši opis dogodka sem sestavil zato, ker pojavljanje žametne penice na tem območju Slovenije še ni bilo ugotovljeno. *Iztok Vreš, 2310 Slovenska Bistrica*

BELOVRATI MUHAR *Ficedula albicollis*
COLLARED FLYCATCHER - Nest in nestbox
 in 1995 at Lokavec near Rimske toplice
 After female's sudden disappearance
 (died?) male raised six youngs alone

Lokavec pri Rimskih Toplicah leži na nadmorski višini okrog 235m. Vas je manjše razpotegnjeno naselje, ki leži ob potoku Lokavščica, ki je levi pritok Gračnice. Ta se izliva v Savinjo med Rimskimi Toplicami in Zidanim mostom.

Kakor vsako leto sem tudi v letu 1995 naredil gnezdnico iz votlega debela. Prejšnja leta so jo vedno zasedale velike sinice *Parus major*. Dne 23. aprila sem gnezdnico obesil na macesen ob potoku v bližini svoje hiše, na višino kakšnih treh metrov od tal. Okrog hiše je manjši travnik na pobočju, ki meji na predvsem listnati gozd, kjer prevladujeta bukev in gaber. Čez tri dni zjutraj, 26. aprila, pa sem zaslišal neobičajno petje na macesnu. Bil je neobičajen pernat gost, belovrati muhar, samec, kot sem ugotovil po literaturi. Približno teden dni je opazoval gnezdnico in njeno okolico. Ves čas se je zadrževal v bližini macesna in neutrudno prepeval. Nato se mu je pridružila še samička in začela znašati gnezdo. Samček ji pri tem opravi ni pomagal,

ampak jo je pri priletavanju v gnezdnico samo opazoval. Poleg tega pa je vztrajno odganjal druge ptice, ki so priletele v bližino gnezdnice. Pri tem je nekega dne odgnal tudi velikega detla *Dendrocopos major* in tako pokazal izredno velik pogum glede na svojo velikost.

V času, ko je samica valila, ji je samček vztrajno prinašal žuželke v gnezdnico. Nekje sredi maja se je izvalilo šest mladičev. V začetku sta jih krmila oba, potem pa se samička ni več prikazala. To se je zgodilo devet dni preden so mladiči zleteli iz gnezdnice. Zakaj je samica izginila, mi ni znano. Verjetno je postala žrtev kakšnega plenilca. Samček je sam potem krmil zarod. Mladičem je nenehno prinašal žuželke, ki jih je lovil po zraku v okolici gnezdnice. Mladiči so 21. junija poleteli iz gnezdnice in se še nekaj dni zadrževali bližini.

Kljub dolgoletnemu opazovanju ptičev pa belovratega muharja v naših krajih do letošnjega leta še nikoli nisem videl. Ker je ta vrsta ptice pri nas tako zelo redek gost, so si ga z zanimanjem ogledovali tudi drugi ljubitelji ptic. *Martin Gorišek, Lokavec 2a, 3272 Rimske Toplice*

SKALNI PLEZAVČEK *Tichodroma muraria*
WALLCREEPER - On 22nd March 1996 at Piran

Ko 22. marca 1996 ob pol osmih zjutraj na obali iščem v daljnogled galebe, zaslišim za hrbtom tanek glasek. Ozrem se za njim in preseneti me pogled na skalnega plezavčka, ki pregleduje špranje v kamniti steni vile Pusterla 17. Zame se ne meni, spreleti se na drugo steno nad teraso in še naprej išče hrano. Z zalogajem v kljunu odleti premočrtno proti vzhodni steni obzidja cerkve Sv. Jurija. Leti počasi, kot bi se zaustavljaj, nekako negotovo, a ne opisuje lokov. Po dolgem času prileti tja čez, pod zgornji rob, prerasel z zimzelenim rastlinjem, in takoj ko spet začuti trdna tla pod nožicami, čeprav navpična, postane boj gotov in spretno švigne še kak meter više.

Najdba je zanimiva za Pirančane in za tiste ornitologe, ki si še niso priskrbeli dragocenih OAS in ZOAS, ki poročata o gnezdenju (pri Črnem kalu) in prezimovanju (Strunjanski klif) v Primorju. Glede na pojavljanje skalnega plezavčka na samem

Triglavu in pa tudi nekaj metrov stran od morja se ponujajo zanimive asociacije. *Martin Košir, Linhartova 68, 1000 Ljubljana*

ČRNA VRANA *Corvus corone corone*
CARRION CROW - On 24th October 1995 at Glinščica stream (Ljubljana)

Ornitolgji seveda opazujemo ptice tudi na naših vsakodnevnih poteh. Dan si velikokrat polepšam, ko se pred pričetkom predavanj sprehodim po okolici Biološkega središča, opazujoč ptice in drugo naravo. Tako včasih naletim tudi na kakšno zanimivost.

24.10.1995 okoli osme ure zjutraj sem šel po svoji redni poti na predavanja. Poleg vsakodnevnih znancev, kot so sive vrane *Corvus cornix*, srake *Pica pica*, kavke *Corvus monedula*, liščki *Carduelis carduelis*, bele pastirice *Motacilla alba*, sive pastirice *Motacilla cinerea*, kosi *Turdus merula*, taščice *Erithacus rubecula*, vrbje listnice *Phylloscopus collybita*, poljski vrabci *Passer montanus*, domači vrabci *Passer domesticus* in drugi, sem med manjšo skupino sivih vran na polju opazil (1) osebek črne vrane, ki si je tešila žejo bližnji Glinščici. Tisti dan sem ob Glinščici opazoval še dve (2) vriskarici *Anthus spinoletta*, nekaj dni prej pa sta se na travnikih pred Bioloških središčem zadrževali dve (2) sivi čaplji *Ardea cinerea*, ki sta lovili male sesalce.

6.11.1995 pa sem na istem mestu okoli desetih dopoldne opazoval med jato sivih vran in kavk, ki so se prehranjevale na polju, štiri (4) rečne galebe *Larus ridibundus*. Galebi so kasneje odleteli v smeri proti mestu. Tisti dan sem opazoval tudi dva (2) skobca *Accipiter nisus*, ki sta krožila nad poljem. *Al Vrezec, Pražakova 11, 1000 Ljubljana*

KROKAR *Corvus corax*

RAVEN - 80 on 23rd April, 20 on 28th April and a pair on 14th May 1995 at Kompolje near Dobropolje

23.4.1995 smo šli z družino na nedeljski izlet na Dobropolje. Južno od vasi Kompolje se polje zoži v nekaj sto metrov široko dolino, ki jo pokrivajo zamočvirjeni travniki, imenovani Mlake. Na koncu Mlak, pri vasi Čatež, se nam je okrog druge ure popoldne ponudil nevsakdanji prizor. V krogih so se s travnika začeli dvigati krokarji *Corvus corax*. Našteli

smo neverjetnih osemdeset (80) osebkov. Ko so se dvignili za nekaj sto metrov, so se začeli posamič in v malih skupinah prepeljevati proti grebenu Male gore in za njo sčasoma skoraj vsi izginili.

Verjetno je šlo za jato negnezdečih neteritorialnih mladih ptic, ki se po podatkih iz literature (Cramp & Perrins, Vol. VIII) prek celega leta klatijo daleč naokrog. Krokarji prvič gnezdiijo pri starosti dveh ali (pogosteje) treh let.

28.4.1995 sem na Mlakah med zaselkom Brezje in Čatežem naštel približno dvajset krokarjev, ki so se po parih in v malih skupinah prehranjevali po travnikih.

14.5.1995 sem na celotnih Mlakah zabeležil en sam par krokarjev. *Tomaž Jančar, Gorenje Blato 31, 1291 Škofljica*

VELIKI STRNAD *Miliaria calandra*

CORN BUNTING - Singing male on 14th June 1995 at Bolehnečiči in the Ščavnica valley

V dolini reke Ščavnice, pri kraju Bolehnečiči, sva 14.6.1995 z Nušo Vogrin slišala petje velikega strnada. Nekaj trenutkov kasneje sva pevca tudi videla, sedečega na žicah električne napeljave. Samec je pel ob robu koruzne njive, ki je mejila na vodni jarek in travnike. *Milan Vogrin, Hotinjska cesta 108, 2312 Orehova vas*

VELIKI STRNAD *Miliaria calandra*

CORN BUNTING - 6 on 14th December 1991 at Vratno Otok (Croatia) near Ormož (Slovenia)

Dne 14.12.1991 sem okoli 1,5 km JV od Ormoža za zaselkom Vratno otok (Hrvaška) v drugi polovici popoldneva v jasnem, a hladnem vremenu nenadoma sunkovito zavrl: silhete šestih (6) opazovanih ptic na žicah telefonske napeljave, neposredno ob cesti Ormož-Varaždin, so v nasprotni sončni svetlobi dale misliti na velike strnade! In res, šest velikih strnadov je bolj ali manj negibno sedelo na žicah. Ptice se niso oglašale, bile so skrajno pasivne. Med desetminutnim opazovanjem sta le dve poleteli na zasnežena tla in se kasneje vrnili na bakrene žice.

Že Sovinc (1994) v zimskem ornitološkem atlasu pravi, da je med osebkami, ki pri nas ostanejo prek zime, treba ločeno obravnavati